

Een zondagochtend langs de Kwistbeek

Op deze heerlijke zondagochtend staan 9 belangstellenden klaar bij de picknickbankjes van de parkeerplaats bij De Meeren om op pad te gaan. We nemen enkele grijpstocken en een grote vuilniszak mee om tijdens onze wandeling zwerfafval op te ruimen.

Na enkele meters zien we al een mooi exemplaar van de Brede wespenorchis, die dit jaar vanwege de vele neerslag de prachtigste bloemen draagt. Het woordje 'brede' is een afkorting van 'breedbladige', want de plant heeft brede bladeren. De naam 'wespenorchis' heeft te maken met het feit dat de bestuiving van deze orchis alleen door wespen gedaan kan worden. Even verderop staat hennepnetel, deze plant is een stikstofindicator, omdat hij bij voorkeur op voedselrijke plaatsen groeit. De glanskop en de matkop leggen wintervoorraden aan van de vruchten van de hennepnetel.

Al snel komen we bij een zandpad dat ons richting Rinkesfort leidt. Langs dit zandpad stond een prachtige berm met gewoon struisgras, hazenpootje en zandblauwtje. Over de gehele lengte van het pad is de berm echter met onkruidverdelger bewerkt en er zijn nog maar enkele plantjes over, helaas.

We zien nog enkele exemplaren van het zandblauwtje, een plantje uit de klokjesfamilie, ook wel zandklokje genoemd. Het hazenpootje is een klaversoort die pas na de langste dag van het jaar in bloei staat en waarvan de bloemetjes lijken op de pootjes van de haas. Hazenpootjes zijn niet alleen heel mooi maar ook erg populair bij nectarzoekende bijen en vlinders. Het hazenpootje is de waardplant van de rups van het Icarusblauwtje.

We lopen even later over de weg richting Rinkesfort en we slaan net achter de brug linksaf het zandpad in dat langs de beek loopt en zo zijn we aangekomen bij ons doel van vandaag.

De Kwistbeek stroomt door het beekdal tussen de Stogger in Helden en de Maas in Baarlo. De afgelopen jaren hebben veel inwoners in dit gebied regelmatig wateroverlast gehad na hevige en langdurig buien. Om dit te voorkomen zijn er de afgelopen tijd maatregelen genomen om de beek 'klimaatbestendig' te maken. Dat houdt in dat er meer plekken gecreëerd zijn waar het water naartoe kan als er hevige buien zijn. Deze zomer heeft al aangetoond dat die langdurige periodes van zware regenval door de klimaatverandering vaker zullen voorkomen. Om de kans op overstromingen te verkleinen, zijn bepaalde stukken grond ingericht als overloopgebied. Inwoners en bedrijven in het gebied hebben vanaf het begin meegedacht over de plannen en bij diverse inloopavonden konden belangstellenden hun ideeën aandragen. De Kwistbeek is aangewezen als een van de projecten van het programma 'Water in Balans'. Het project wordt mede gefinancierd met steun uit het ELFPPO, "Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling: Europa investeert in zijn platteland".

Vandaag gaan we kijken bij de een groot gedeelte van de middenloop van de Kwistbeek, te weten het gebied vanaf de weg Litjeshei tot bijna aan de Middenpeelweg. Hier heeft de beek een meer natuurlijk karakter gekregen door middel van meanders, een steilrand, plas/dras zones, overloopgebieden en schuine oevers. Het doel is dat de Kwistbeek een duurzame en klimaatbestendige beek met een ecologisch watersysteem wordt.

In september wordt de stuw Rinkesfort vervangen door een automatische stuw. Maar weinig mensen weten dat hier vroeger de Breeërmolen heeft gestaan. De voormalige molenvijver wordt in de toekomst ingezet als waterbuffer. De beverfamilie die voor de werkzaamheden hier aanwezig was, is helaas verstoord, maar we hebben goede hoop dat de bever hier terugkomt.

We lopen een stuk direct langs de oever van de beek, mede door de overvloedige regenval van de afgelopen maanden is de vegetatie goed opgekomen. We zien veel Canadese fijnstraal, een

exoot uit Noord-Amerika. Op één bloemhoofdje zitten ongeveer 1000 zaden, die door middel van vruchtpluis door de wind worden verspreid. De Indianen gebruikten de plant tegen puisten, aambeien en als middel tegen slangenbeten. Er staat ook Moerasdroogbloem, een plant met een viltige beharing die lijkt op een lok haar. Langs het water staat rietgras, waarvan het bloemetje lijkt op kropaar, rietgras heeft echter geen duivelsbeet op de bladeren en het tongetje is vlezig, terwijl bij riet het tongetje behaard is. We zien de Grote kattenstaart, deze plant is de waardplant van het boomblauwtje, dat vroeger vuilboomblauwtje (eveneens een waardplant van dit vlindertje) werd genoemd.

De vlinder is met name goed te herkennen aan de zilverwitte tot lichtblauwe onderzijde van de vleugel waarop zwarte stippen te zien zijn. Het boomblauwtje vliegt niet of nauwelijks dicht bij de grond (onder 50 cm hoogte), dit in tegenstelling tot vele andere blauwtjes. Verder is het wel leuk om te weten dat een blauwtje dat in je tuin vliegt bijna altijd het boomblauwtje is, het Icarusblauwtje vliegt vooral op graslanden.

Verder staat er wolfspoot, deze plant wordt verwerkt in medicijnen tegen aandoeningen aan de schildklier. Het blad van deze plant wordt vergeleken met de voetafdruk van een wolf, vandaar de naam wolfspoot.

Tandzaad dankt zijn naam aan de getande stekels die op de vruchten zitten. Hierdoor wordt het zaad gemakkelijk verspreid, omdat het blijft hangen in de vacht van dieren of kleren van mensen. Er is bij de herinrichting van de Kwistbeek niet alleen gekeken naar wateroverlast, maar ook naar de recreatieve mogelijkheden, want wandelaars kunnen nu bijna overal langs de beek genieten.

We zijn bijzonder aangenaam verrast door enerzijds de variatie in inrichting met de plas/draszones en de steilrand en anderzijds door de reeds aanwezige planten, de diersporen, de vlinders en de vogels. We komen bij de Dekeshorst, dit is een beekje dat vanuit de richting Langhout komt en hier uitmondt in de Kwistbeek. De stuw wordt verwijderd nadat het watersysteem van de beek goed werkt.

We steken de verharde weg over en zien dat de beek hier een zeer brede bedding heeft gekregen. Bijna onwerkelijk hoeveel ruimte hier voor de beek beschikbaar is. Het beekdal wordt deels aangeplant met beekbegeleidende beplanting. Maar het overgrote deel in het beekdal is aangewezen op spontane ontwikkeling van kruidachtige vegetatie met hier en daar houtopstanden. Deze houtopstanden zorgen voor schaduwwerking op de beek en bieden met name leef- en schuilplaatsen voor amfibieën en kleine zoogdieren.

We zien sporen van reeën, om ons heen vliegen libellen en waterjuffers en in het water staat de grote waterweegbree met de driekantige stengel. Deze plant bloeit altijd pas na de langste dag en de bloemen zijn pas na de middag geopend. Op dit stuk vliegen ook veel vlinders die nectar drinken op de bloemen van de speerdistel.

In de buurt van de Middenpeelweg is een natuurbruggetje gemaakt, we steken de beek over en lopen even later langs de uitgestrekte aspergevelden die we altijd vanaf De Meeren zien liggen. Een bijkomend probleem is dat hier het landbouwgebied verhardt door het vele plastic op velden. Het water zakt zo niet in de grond, maar stroomt regelrecht de beek in.

Aan een monumentale eikenboom hangt fier de bosuilenkast die ongeveer 20 jaar geleden door de faunawerkgroep van IVN Baarlo-Maasbree is opgehangen.

We besluiten om het beekdal te verlaten en lopen langs de aspergevelden naar rechts om uiteindelijk uit te komen op een zandweg. Hier slaan we af en het laatste stukje lopen we door het bos terug richting parkeerplaats bij De Meeren. Voor wie het nog niet wist: De Meeren is de naam van een beekje dat ten westen van de weg De Meeren richting Kwistbeek loopt. Tegen half 12 zijn we terug bij ons beginpunt en we zijn ervan overtuigd dat al deze maatregelen er toe leiden dat de beek een meer natuurlijke uitstraling krijgt waarmee de voorwaarden ingevuld worden om de titel 'natuurbeek' te dragen!!!

Els